

Σχόλια στην Ενότητα «Το Εκπαιδευτικό Σύστημα» από το βιβλίο «Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή» της ΣΤ' Δημοτικού.

A. Κόκκου

Από την ανάλυση του περιεχομένου αυτής της Ενότητας (η οποία παρουσιάζεται αυτούσια μετά τα παρακάτω σχόλια), προκύπτουν τα ακόλουθα στοιχεία, τα οποία εμποδίζουν την ανάπτυξη των οριζοντίων ικανοτήτων.

Σχόλια

- **Ασύνδετες και ελλιπείς ιδέες και πληροφορίες**

Το κείμενο αρχίζει υποβάλλοντας δύο ιδέες για τη σημασία του σχολείου:

α. *Το σχολείο προσφέρει μόρφωση και παιδεία.* Αυτή η ιδέα απορρέει από την ερώτηση του αγοριού στη σελ. 17: «Ειρήνη, έχεις σκεφτεί πόσα μαθαίνουμε στο σχολείο;» Σχετικά με την ίδια ιδέα, το κείμενο αναφέρει λίγο παρακάτω: «Στο σχολείο το παιδί αποκτά με συστηματικό τρόπο γνώσεις, δεξιότητες και αξίες». Ωστόσο, δεν υπάρχει κανένα στοιχείο στην Ενότητα που να προσδιορίζει τις έννοιες των δεξιοτήτων και αξιών, με τις οποίες υποθέτουμε ότι δεν είναι εξοικειωμένα τα παιδιά 11 ετών, ή που να εξηγεί με ποιο τρόπο αναπτύσσονται δεξιότητες και αξίες μέσα στο εκπαιδευτικό σύστημα.

β. *Στο σχολείο δημιουργούνται φιλίες.* Στην έναρξη της Ενότητας, η Ειρήνη απαντά: «Βέβαια, μαθαίνουμε πολλά (στο σχολείο) και αποκτούμε πολλούς νέους φίλους και φιλίες.» Ωστόσο, ούτε αυτή η ιδέα αναπτύσσεται σε κάποιο άλλο σημείο της Ενότητας.

γ. *Το σχολείο αναπτύσσει την ηθική, πνευματική, επαγγελματική και φυσική αγωγή.* Στη σελ.21 γίνεται αναφορά στο άρθρο 16 του Συντάγματος, το οποίο αναφέρει τα παραπάνω. Ωστόσο, σε κανένα σημείο της Ενότητας δεν εξηγείται πώς αναπτύσσει το σχολείο την «επαγγελματική αγωγή». Επιπλέον, στις σελίδες 17, 18 και 19, όπου περιγράφεται αναλυτικά η δομή του εκπαιδευτικού μας συστήματος δεν υπάρχει αναφορά σε τρεις βασικούς θεσμούς του μέσα από τους οποίους αναπτύσσεται η επαγγελματική εκπαίδευση: Στις *Σχολές Επαγγελματικές Κατάρτισης*, στις *Σχολές Μαθητείας* και στα *I.E.K.* Μόνο στον Πίνακα της σελ.20 εμφανίζεται απλώς ο τίτλος της Επαγγελματικής Σχολής. Η δε έλλειψη της αναγκαίας πληροφόρησης γύρω από αυτό το ζήτημα γίνεται ακόμα πιο εμφανής αν προστεθεί το εξής: Στη Δραστηριότητα της σελ. 20 αναφέρεται «Ο Δικαιοπόλις θέλει να γίνει γραφίστας, η φίλη του Κατερίνα θέλει να

γίνει κομμώτρια... Γράφουμε στον πίνακα την πορεία σπουδών που θα ακολουθήσουν τα παιδιά.» Πώς όμως είναι δυνατόν οι μαθητές να απαντήσουν ορθά όταν δεν έχουν διδαχθεί ποιοι είναι οι θεσμοί της επαγγελματικής κατάρτισης στη δευτεροβάθμια και μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση;

δ. Το σχολείο αποσκοπεί στην παροχή ίσων ευκαιριών. Ο στόχος αυτός παρουσιάζεται στη σελ.22 ως ο μοναδικός που έχει το σχολείο («Το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα έχει ως στόχο την παροχή ίσων ευκαιριών στη μόρφωση»). Το ίδιο συμβαίνει και στο Σχήμα της σελ.16, όπου ρητά αναφέρεται ένας και μόνο στόχος του εκπαιδευτικού συστήματος: «Η παροχή ίσων ευκαιριών μάθησης σε όλα τα παιδιά». Έτσι, η αναφορά στους στόχους του σχολείου γίνεται μερικώς και επιπλέον δεν διασυνδέεται με τους υπόλοιπους στόχους που είδαμε ότι παρουσιάζονται σε άλλα σημεία.

Συμπερασματικά, το κείμενο παρουσιάζει με αποσπασματικό τρόπο τους στόχους του σχολείου, χωρίς να τους συνδέει μεταξύ τους (κάτι που δεν γίνεται ούτε στην «Ανακεφαλαίωση» στη σελ. 22) και χωρίς να προσφέρει επαρκείς πληροφορίες για την κατανόησή τους.

- ***Υψηλή ανούσια ή/και πέρα από τις αντιληπτικές δυνατότητες των μαθητών***

1. Δύο από τις επτά σελίδες της Ενότητας είναι αφιερωμένες στην αναλυτική περιγραφή του εκπαιδευτικού συστήματος της Ινδίας, της Γερμανίας και των Η.Π.Α. Αυτή η περιγραφή θα μπορούσε να ενδιαφέρει φοιτητές της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης, όχι όμως μαθητές 11 ετών, που υποθέτουμε ότι θα θεωρήσουν αυτές τις παραγράφους ανούσιες, πληκτικές και κουραστικές. Πολύ περισσότερο θα συμβεί κάτι τέτοιο αν ο δάσκαλος ή η δασκάλα δεν εξηγήσουν στους μαθητές ότι δεν χρειάζεται να μελετήσουν αυτά τα σημεία, οπότε εκείνοι θα χρειαστεί να αφιερώσουν στο σπίτι αρκετό χρόνο για να μάθουν (μάλλον να αφομοιώσουν) τι είναι το “Realschule” και το “Hauptschule” στη Γερμανία ή το “Junior High School” και το “Senior High School” στις Η.Π.Α.
2. Στη σελ. 21 υπάρχουν δύο καλές μικρές μελέτες περίπτωσης, οι οποίες αναφέρονται στα προβλήματα των μαθητών που ανήκουν σε διαφορετικές πολιτισμικές ομάδες, ενώ στη συνέχεια το κείμενο επιχειρεί να συνδέσει αυτό το ζήτημα με το δικαίωμα όλων των παιδιών στην εκπαίδευση. Όμως, δεν υπάρχει

κάποια αναφορά ή δραστηριότητα επάνω στους πρακτικούς τρόπους δημιουργικής αντιμετώπισης των προβλημάτων που ανακύπτουν καθημερινά στα πολυ-πολιτισμικά σχολεία (λ.χ. πώς θα χρειαζόταν να συμπεριφέρονται μεταξύ τους τα παιδιά, πώς να αξιοποιείται η διαφορετικότητα, πώς να συνεργούν όλοι ώστε να αμβλύνονται οι εντάσεις, κ.ο.κ.). Αντίθετα, το κείμενο, στο δεύτερο μισό της 21^{ης} σελίδας και στο πρώτο μισό της 22^{ης}, ασχολείται μόνο με τον τύπο (“τη φόρμα”) αυτού του ζητήματος, δηλαδή συμβαίνει αυτό που επισημαίνει ο Μουζέλης σχετικά με τον φορμαλισμό (βλ. ενότητα 5.1.1). Συγκεκριμένα, το κείμενο αναφέρεται στις *νομικές ρυθμίσεις* με τις οποίες η πολιτεία επιχειρεί να αντιμετωπίσει τα παραπάνω προβλήματα, καθώς και στους αντίστοιχους θεσμούς που υπάρχουν, όπως είναι τα Τμήματα Ένταξης, οι Τάξεις Υποδοχής, τα Ειδικά Σχολεία. Όμως, ο προσανατολισμός της σκέψης των μαθητών προς το πολύπλοκο αυτό τυπικό θεσμικό σύστημα (του οποίου τη λειτουργία εξάλλου είναι αμφίβολο αν γνωρίζουν καλά οι ίδιοι οι εκπαιδευτικοί), τους στερεί τη δυνατότητα να επικεντρωθούν στην *ουσία* του ζητήματος, δηλαδή στο πώς να χειρίζονται τη συνύπαρξή τους με παιδιά διαφορετικής κοινωνικής και πολιτισμικής προέλευσης.

3. Η υπέρ του δέοντος έμφαση που δίνει το κείμενο στα θεσμικά – νομικά – οργανωτικά ζητήματα φαίνεται καθαρά και στην «Ανακεφαλαίωση» της Ενότητας (σελ. 22). Εδώ δεν γίνεται καθόλου αναφορά στους στόχους της ανάπτυξης ικανοτήτων και αξιών, στη διαπολιτισμική εκπαίδευση, στη σύνδεση του σχολείου με τον κόσμο της εργασίας. Οι 7 από τις 9 σειρές αναφέρονται στο νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει τη δομή του εκπαιδευτικού συστήματος, ενώ στις δύο τελευταίες σειρές αναφέρεται αόριστα ότι «η πολιτεία έχει πάρει μέτρα» (ξανά αναφορά στο τυπικό, νομικό πλαίσιο) «για να βοηθήσει την εκπαίδευση ξεχωριστών ομάδων παιδιών που αντιμετωπίζουν διάφορα προβλήματα και δυσκολίες».

Συμπεράσματα

Τα χαρακτηριστικά του κειμένου από βιβλίο του Δημοτικού, που ενδεικτικά εξετάσαμε παραπάνω, εμποδίζουν την ανάπτυξη των οριζοντίων ικανοτήτων των μαθητών, που θα τους χρειαστούν αργότερα στους χώρους εργασίας και στην κοινωνική ζωή. Η σωρεία ανεπαρκών και ασύνδετων πληροφοριών εμποδίζει την καλλιέργεια της δυνατότητάς τους να διερευνούν συστηματικά και πολύπλευρα τα ζητήματα, να

διαμορφώνουν πειστικά επιχειρήματα, να αναζητούν αποδεικτικά στοιχεία, να ελέγχουν την αξιοπιστία των ισχυρισμών και των καταστάσεων, να αντλούν συνθετικά συμπεράσματα (κριτική και αναλυτική σκέψη). Αποδυναμώνεται επίσης η ικανότητά τους να λαμβάνουν, να κατανοούν, αλλά και να παρέχουν πληροφόρηση με λειτουργικό τρόπο (επικοινωνία). Η δε συσσωρευμένη εκμάθηση ανούσιων πληροφοριών, που δεν σχετίζονται με τα ενδιαφέροντα των μαθητών ούτε αντανακλούν την πραγματικότητα που αυτοί βιώνουν, συντελεί στην ελλιπή ανάπτυξη τόσο των παραπάνω ικανοτήτων όσο και άλλων, όπως είναι η συναισθηματική νοημοσύνη, η προσαρμοστικότητα και ευελιξία, η επίλυση προβλημάτων, η δημιουργικότητα, η πρωτοβουλία. Τέλος, τα χαρακτηριστικά του βιβλίου που εξετάσαμε υποσκάπτουν τη διάθεση των παιδιών για μάθηση και καθιστούν στη συνείδησή τους την ενασχόληση με το διάβασμα – και κατά προέκταση με κάθε μελλοντική πηγή μάθησης – αδιάφορη και καταναγκαστική.

Εναλλακτικές προτάσεις

Κλείνοντας την ανάλυση της Ενότητας του σχολικού βιβλίου που λάβαμε ως μελέτη περίπτωσης, διατυπώνουμε ορισμένες προτάσεις σχετικά με στοιχεία που θα μπορούσε να ενσωματώσει το συγκεκριμένο αυτό κείμενο – αφού αφαιρεθούν τα μη εύστοχα στοιχεία που εντοπίσαμε και γίνει το περιεχόμενο πιο συγκροτημένο και συνεκτικό – με στόχο την ανάπτυξη των ικανοτήτων που αποτελούν αντικείμενο της μελέτης μας:

- Να εξηγηθεί – με παραδείγματα, δραστηριότητες και ανοικτές ερωτήσεις – με ποιους τρόπους το εκπαιδευτικό σύστημα είναι δυνατόν να σχετίζεται με το κοινωνικό γίγνεσθαι και με τον κόσμο της εργασίας.
- Να συμπεριλάβει το κείμενο παραδείγματα από βιογραφίες ανθρώπων που κατόρθωσαν, παρά τις δυσκολίες, να αξιοποιήσουν τις σπουδές τους και να επιτύχουν στη ζωή.
- Να προτείνονται δραστηριότητες, όπως παιχνίδι ρόλων, προσομοίωση, μελέτη περίπτωσης, καταιγισμός ιδεών κ.ά., μέσα από τις οποίες θα ήταν δυνατόν να γίνουν οι μαθητές περισσότερο ικανοί στον χειρισμό της διαπολιτισμικότητας.

Ενδεικτικά παραδείγματα:

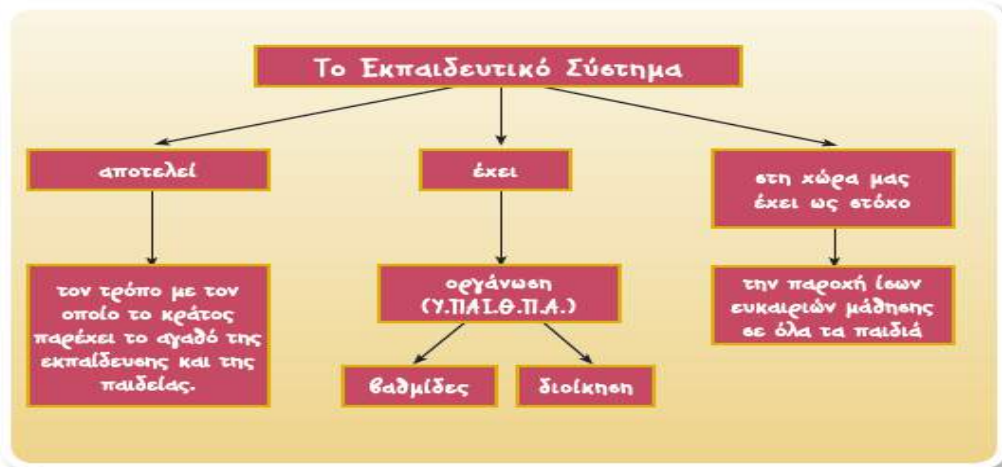
- ✓ Ένα παιχνίδι ρόλων με θέμα: «Ας υποθέσουμε ότι ο Αλία κάθεται στο ίδιο θρανίο με εσένα. Τι θα του έλεγες και πώς θα αντιδρούσες σε αυτά που θα σου έλεγε;»
- ✓ Μια προσομοίωση, όπως: «Ας υποθέσουμε ότι η Μαρία (τσιγγάνα) είναι μια από τις μαθήτριες στην τάξη σου. Πώς νομίζεις ότι αισθάνεται και σκέφτεται; Πώς νομίζεις ότι αισθάνονται και σκέφτονται οι άλλοι

συμμαθητές για αυτήν; Αν εντοπίζεις προβλήματα, τι θα μπορούσες να κάνεις εσύ για να βοηθήσεις να ξεπεραστούν;»

- Να συνοδεύεται το κείμενο από έργα τέχνης, που μπορούν να δώσουν ιδέες για το χειρισμό της διαφορετικότητας, ενώ ταυτόχρονα συμβάλουν στην ανάπτυξη της αναλυτικής/κριτικής και δημιουργικής σκέψης. Για παράδειγμα, οι μαθητές θα μπορούσαν να δουν και να συζητήσουν την ταινία κινουμένων σχεδίων *Happy Feet*. Η ιστορία της αναφέρεται σε έναν μικρό πιγκουίνο που δεν μπορεί να τραγουδήσει όπως οι άλλοι συμμαθητές του, οι οποίοι αρχικά τον χλευάζουν. Αποδεικνύεται όμως ότι ο μικρός έχει μια άλλη ικανότητα: χορεύει καλά. Του δίνονται ευκαιρίες να το δείξει, με αποτέλεσμα να οικοδομηθούν σχέσεις αλληλοεκτίμησης και συνεργασίας μεταξύ όλων των μαθητών.
- Να πραγματοποιούνται και “δραστηριότητες”, οι οποίες αναδεικνύουν το θετικό ρόλο που είναι δυνατόν να έχει το σχολείο στην ανάπτυξη της μάθησης και των σχέσεων μεταξύ μαθητών. Για παράδειγμα, να διηγηθούν και να συζητήσουν οι μαθητές καλές σχετικές πρακτικές που ενδεχομένως έχουν βιώσει στα προηγούμενα σχολικά χρόνια.

Παρακάτω παρουσιάζεται το κείμενο του σχολικού βιβλίου που σχολιάστηκε.

Ενότητα Β΄ Το Εκπαιδευτικό Σύστημα

Το εκπαιδευτικό σύστημα και το σχολείο

Συζητάμε όλοι μαζί:

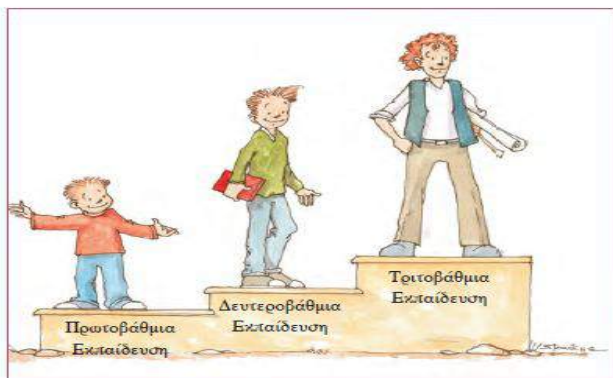
- ❖ Σε τι μας ωφελεί το σχολείο;
- ❖ Γνωρίζουμε παιδιά που δεν πηγαίνουν σχολείο; Αναρωτιόμαστε γιατί δεν πηγαίνουν.

Η εκπαίδευση είναι ένα εξαιρετικά σημαντικό αγαθό για τον άνθρωπο. Καθώς οι κοινωνίες αλλάζουν, αλλάζει και ο τρόπος με τον οποίο η εκπαίδευση προσφέρεται στους ανθρώπους. Στη σημερινή εποχή, τα κράτη οργανώνουν τα εκπαιδευτικά τους συστήματα προκειμένου να εξασφαλίσουν σε όλα τα παιδιά το δικαίωμα στην εκπαίδευση. Στο σχολείο το παιδί αποκτά με συστηματικό τρόπο γνώσεις, δεξιότητες και αξίες, δηλαδή μόρφωση και παιδεία.

Στη χώρα μας, η οργάνωση της εκπαίδευσης και ο τρόπος λειτουργίας του εκπαιδευτικού συστήματος αποτελούν ευθύνη του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού (Υ.ΠΑΙ.Θ.Π.Α.).

Σύμφωνα με τον νόμο, η υποχρεωτική φοίτηση διαρκεί δέκα έτη και περιλαμβάνει το Νηπιαγωγείο, το Δημοτικό και το Γυμνάσιο. Ο μαθητής μπορεί να συνεχίσει στο Λύκειο ή σε κάποια άλλη Σχολή. Όποιος επιθυμεί, μετά το Λύκειο μπορεί να πάει στο Πανεπιστήμιο (Α.Ε.Ι.) ή σε άλλο εκπαιδευτικό ίδρυμα (Α.Τ.Ε.Ι. ή Ι.Ε.Κ.). Η πολιτεία οφείλει να βοηθήσει τα παιδιά να φοιτήσουν στο σχολείο, γι' αυτό και η εκπαίδευση εκτός από υποχρεωτική είναι και δωρεάν.

Οι βαθμίδες της εκπαίδευσης είναι:

- α. Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, που περιλαμβάνει το Νηπιαγωγείο και το Δημοτικό Σχολείο
- β. Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, που περιλαμβάνει το Γυμνάσιο, το Γενικό Λύκειο και το Επαγγελματικό Λύκειο (ΕΠΑ.Λ.) και
- γ. Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, που περιλαμβάνει το Πανεπιστήμιο - Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.) και τα Ανώτατα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Τ.Ε.Ι.).

❖ Γιατί νομίζετε ότι η ελληνική πολιτεία καθιέρωσε τη δεκάχρονη υποχρεωτική εκπαίδευση (5-15 ετών);

Δεν έχουν όλες οι χώρες δεκάχρονη υποχρεωτική εκπαίδευση. Ας διαβάσουμε τις πληροφορίες που μας έστειλαν τα παιδιά από διάφορες χώρες του κόσμου, σχετικά με τα εκπαιδευτικά τους συστήματα!

Ρατζίφ από την Ινδία: Στη χώρα μου η εκπαίδευση είναι δωρεάν και υποχρεωτική για οκτώ χρόνια (από τα 6 ως τα 14 χρόνια μας). Χωρίζεται σε πρωτοβάθμια (6-11 ετών) και μέση εκπαίδευση (11-14 ετών). Όμως, πολλά παιδιά στην πατρίδα μου, κυρίως από φτωχές οικογένειες, δεν πηγαίνουν σχολείο, γιατί μόλις μεγαλώσουν λίγο χρειάζεται να δουλέψουν. Μετά την πρωτοβάθμια και τη μέση εκπαίδευση, υπάρχει η δευτεροβάθμια εκπαίδευση και έπειτα μπορούμε να συνεχίσουμε τις σπουδές μας ανάλογα με τα ενδιαφέροντα και τις δυνατότητες που έχουμε.

Μπριγίτε από τη Γερμανία: Στην πατρίδα μου, η **υποχρεωτική** εκπαίδευση διαρκεί **δώδεκα** χρόνια. Το **Νηπιαγωγείο** είναι προαιρετικό. Στη συνέχεια, φοιτούμε στο **δημοτικό** υποχρεωτικά για τέσσερα χρόνια. Συνεχίζουμε στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, όπου μπορούμε να εγγραφούμε σε έναν από τους τρεις τύπους σχολείων, **Γυμνάσιο** (Gymnasium), **Πρακτικό Σχολείο** (Realschule) ή **Γενικό Σχολείο** (Hauptschule). Τελειώνοντας έτσι την υποχρεωτική εκπαίδευση, μπορούμε είτε να εκπαιδευτούμε και να ασκηθούμε σε ένα επάγγελμα που μας ενδιαφέρει, είτε να συνεχίσουμε τις σπουδές μας στο πανεπιστήμιο.

Μιλ από τις Η.Π.Α.: Στις Η.Π.Α., η **υποχρεωτική εκπαίδευση** είναι **δωδεκάχρονη**. Το **Νηπιαγωγείο** δεν είναι υποχρεωτικό, αλλά μπορούμε να γραφτούμε σε αυτό από τα πέντε μας χρόνια. Στη συνέχεια, ακολουθούν **έξι** χρόνια στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση στο **Δημοτικό** σχολείο (elementary school) και **έξι** χρόνια στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στο **Γυμνάσιο** (junior high school) και το **Λύκειο** (senior high school). Τέλος, μπορούμε να πάμε σε κάποιο κολέγιο ή πανεπιστήμιο, για να συνεχίσουμε τις σπουδές μας σε ό,τι μας ενδιαφέρει.

Κώστας από την Ελλάδα: Στη χώρα μου, η **υποχρεωτική εκπαίδευση** διαρκεί **δέκα** χρόνια. Το **Νηπιαγωγείο** είναι υποχρεωτικό και γραφόμαστε σε αυτό από τα πέντε μας χρόνια. Στη συνέχεια φοιτούμε **έξι** χρόνια στο **Δημοτικό** και **τέσσερα** χρόνια στο **Γυμνάσιο**. Τελειώνοντας την υποχρεωτική μας εκπαίδευση, μπορούμε να φοιτήσουμε **τρία** χρόνια στο Λύκειο και μετά να δώσουμε εξετάσεις για το Πανεπιστήμιο (Α.Ε.Ι.) ή τα Ανώτατα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Τ.Ε.Ι.). Υπάρχει επίσης το Επαγγελματικό Λύκειο (ΕΠΑ.Λ.) που λειτουργεί παράλληλα με το Γενικό Λύκειο (Γ.Λ.), από το οποίο οι μαθητές μπορούν να δώσουν πανελλήνιες εξετάσεις προκειμένου να εισαχθούν στο Πανεπιστήμιο (Α.Ε.Ι.) και τα Α.Τ.Ε.Ι. ή να αποκτήσουν πτυχίο που θα τους βοηθήσει να ενταχθούν στην αγορά εργασίας.

- ♦ Εντοπίζουμε ομοιότητες και διαφορές στην υποχρεωτική εκπαίδευση των χωρών που αναφέρθηκαν παραπάνω. Με **κόκκινο** έχουν γραφτεί τα επίπεδα και τα έτη της υποχρεωτικής εκπαίδευσης.

Το Ελληνικό Εκπαιδευτικό Σύστημα

Επίπεδο	Ηλικία	Έτη διάρκειας
Πρωτοβάθμια		
Νηπιαγωγείο	5-6 ετών	1 χρόνο
Δημοτικό	6-12 ετών	6 χρόνια
Δευτεροβάθμια		
Γυμνάσιο	12-15 ετών	3 χρόνια
Γενικό Λύκειο ή Επαγγελματικό Λύκειο ή Επαγγελματική Σχολή	15-18 ετών	3 χρόνια
Τριτοβάθμια		
Πανεπιστήμιο (Α.Ε.Ι.) ή Α.Τ.Ε.Ι.	18-.....ετών	4-6 χρόνια (ανάλογα με τη Σχολή)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Η Ειρήνη θέλει να γίνει αρχιτέκτονας, ο Δικαιόπολις θέλει να γίνει γραφίστας, η φίλη τους η Κατερίνα θέλει να γίνει κομμώτρια κι εγώ...

- ❖ Χωριζόμαστε σε ομάδες και γράφουμε στον πίνακα την πορεία σπουδών που θα ακολουθήσουν τα παιδιά.
- ❖ Στον πίνακα γράφω κι εγώ την πορεία σπουδών που επιθυμώ να ακολουθήσω.

Ειρήνη	Δικαιόπολις	Κατερίνα	Εγώ

ΜΕ ΛΙΤΑ ΛΟΓΙΑ...

Η εκπαίδευση είναι ένα πολύ σημαντικό αγαθό για τον άνθρωπο και την κοινωνία, γι' αυτό και έχει αναγνωριστεί ως βασικό δικαίωμα για όλα τα παιδιά. Τα κράτη, για να ανταποκριθούν στην ανάγκη να εκπαιδεύσουν όλους τους πολίτες τους, οργάνωσαν τα εκπαιδευτικά συστήματά, δίνοντας ιδιαίτερη βαρύτητα στη δωρεάν υποχρεωτική εκπαίδευση για όλους. Στην Ελλάδα, η πολιτεία προσφέρει υποχρεωτική δεκάχρονη και δωρεάν εκπαίδευση (5-15 ετών).

Ένα σχολείο για όλους

Μαρία, 11 ετών:
Με λένε Μαρία και είμαι τσιγγάνα. Οι ασκολές των γονιών μου μας αναγκάζουν να μετακινούμαστε δύο ή και περισσότερες φορές τον χρόνο. Έτσι δεν φοιτώ όλο τον χρόνο στο ίδιο σχολείο.

Αλία, 10 ετών: Το όνομά μου είναι Αλία και είμαι από την Αλβανία. Ήρθαμε πρόσφατα στην Ελλάδα με την οικογένειά μου και δυσκολευόμαστε πολύ να προσαρμοστούμε στη νέα κατάσταση. Πιο πολύ δυσκολεύομαι εγώ, που πρέπει να παρακολουθήσω τα μαθήματα του σχολείου σε μια γλώσσα που δεν γνωρίζω καλά.

Συζητάμε όλοι μαζί:

❖ Ποιες δυσκολίες αντιμετωπίζουν η Μαρία και ο Αλία;

Επειδή το κράτος αναγνωρίζει το δικαίωμα όλων των παιδιών στην εκπαίδευση, έχει θεσπίσει μέτρα προκειμένου να τα βοηθήσει να σπουδάσουν. Ορισμένα από αυτά τα μέτρα είναι να παίρνουν δωρεάν τα βιβλία που χρειάζονται και να μπορούν να ακολουθήσουν όποια πορεία σπουδών επιλέξουν.

Στα σχολεία φοιτούν και μαθητές που έχουν ξεχωριστές ανάγκες, όπως είναι τα κωφά ή βαρήκοα παιδιά, τα τυφλά και τα παιδιά με κινητικά προβλήματα ή τα παιδιά οικονομικών μεταναστών και τσιγγάνων. Όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα στη μόρφωση και την πρόοδο.

- Διαβάζουμε το Άρθρο 16 (παράγραφος 2) του Συντάγματος που αναφέρεται στην εκπαίδευση στην Ελλάδα. Ποια είναι η βασική αποστολή της παιδείας στη χώρα μας;

Άρθρο 16

2. Η παιδεία αποτελεί βασική αποστολή του Κράτους και έχει σκοπό την ηθική, πνευματική, επαγγελματική και φυσική αγωγή των Ελλήνων, την ανάπτυξη της εθνικής και θρησκευτικής συνείδησης και τη διάπλασή τους σε ελεύθερους και υπεύθυνους πολίτες.

❖ Αναζητούμε με τη βοήθεια του δασκάλου ή της δασκάλας μας πληροφορίες σχετικά με:

- Τα Τμήματα Ένταξης
- Τις Τάξεις Υποδοχής
- Τα Ειδικά Σχολεία

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Σημειώνουμε με Χ τη σωστή απάντηση:

1. Το κράτος στους νόμους που φτιάχνει για την εκπαίδευση δίνει ιδιαίτερη σημασία...
 - α. ...στην παροχή ίσων ευκαιριών για όλα τα παιδιά
 - β. ...στην ενίσχυση των ικανότερων μαθητών
 - γ. ...στην καταγωγή των μαθητών
2. Οι νόμοι που αναφέρονται στο εκπαιδευτικό σύστημα ορίζουν...
 - α. ... την ομοιόμορφη εμφάνιση των μαθητών
 - β. ... τη λειτουργία των σχολικών μονάδων
 - γ. ... την αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου των μαθητών
3. Οι τάξεις υποδοχής έχουν σκοπό να ενισχύσουν...
 - α. ...τα παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
 - β. ...τα σιγχαρόπουλα
 - γ. ...τα παιδιά που κατάγονται από άλλες χώρες
4. Το κράτος, για να στηρίξει την εκπαίδευση παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ...
 - α. ...έχει δημιουργήσει ειδικά σχολεία και τμήματα ένταξης στα κοινά σχολεία
 - β. ...δεν έχει ειδικούς νόμους, γιατί τα άτομα αυτά δεν μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του εκπαιδευτικού συστήματος
 - γ. ...βοηθά τους γονείς τους οικονομικά για να εκπαιδευτούν τα παιδιά αυτά στο σπίτι.

ΜΕ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ...

Το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα έχει ως στόχο την παροχή ίσων ευκαιριών στη μόρφωση, ώστε όλα τα παιδιά να μπορούν να σπουδάσουν και να αναζητήσουν αργότερα μια εργασία. Γι' αυτό η πολιτεία με νόμους στηρίζει το δικαίωμα όλων των πολιτών στη μόρφωση (υποχρεωτική δεκάχρονη φοίτηση στο σχολείο, παροχή βιβλίων κ.ά.). Συγχρόνως έχει πάρει μέτρα για τη στήριξη ξεχωριστών ομάδων παιδιών, όπως είναι τα παιδιά μεταναστών, παιδιά με κινητικά προβλήματα κ.ά.

Ανακεφαλαίωση

Κάθε σύγχρονο και πολιτισμένο κράτος φροντίζει για την εκπαίδευση των πολιτών του, οργανώνοντας το δικό του εκπαιδευτικό σύστημα.

Στην Ελλάδα, η οργάνωση της εκπαίδευσης και ο τρόπος λειτουργίας του εκπαιδευτικού συστήματος αποτελούν ευθύνη του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού. Βασικό χαρακτηριστικό του εκπαιδευτικού μας συστήματος είναι η υποχρεωτική δεκάχρονη φοίτηση. Αυτή περιλαμβάνει έναν χρόνο στο Νηπιαγωγείο, έξι χρόνια στο Δημοτικό και τρία χρόνια στο Γυμνάσιο (5-15 ετών). Επίσης, η δημόσια εκπαίδευση είναι δωρεάν σε όλες τις βαθμίδες.

Η πολιτεία συγχρόνως έχει πάρει μέτρα για να στηρίξει και να βοηθήσει την εκπαίδευση ξεχωριστών ομάδων παιδιών που αντιμετωπίζουν διάφορα προβλήματα και δυσκολίες.